

EBE213 Beslenme İlkeleri

Anne Sütü ve 0-1 Yaş Bebek Beslenmesi

Arş. Gör. Dr. Esmâ ASİL

1

Sağlıklı beslenme
anne karnında
başlar!

Doğumla birlikte
anne sütüyle devam
eder!

NE SIKLIKLA? Bebek her adadığında emzirilmeli.

Sağlıklı nesiller, emziren bebeklerden oluşur!

ANNE SÜTÜ Anne sütü, bebeğin en iyi besinidir.

"Ben 6 ay emzirdim."

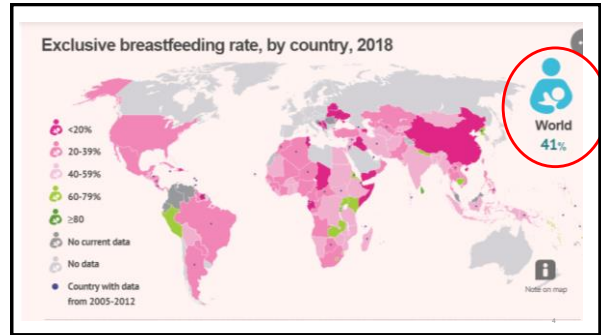
"Anne Sütü En İyi Aşı"

ilk 6 ay sadece anne sütü

"Ben 6 ay emzirdim."

EMZIRMENE BAŞLAYIN

ilk 6 ay sadece anne sütü

Ülkemizde durum ne?

0-6 ay arasında tek başına anne sütü verme oranı

- TNSA 2008; %40.4
- TNSA-2013; %30.1

- TBSA 2010; 5.3 ay

5

Anne sütünün avantajları

- ✓ Her zaman steril, ısı derecesi ideal
- ✓ Ekonomiktir, ekstra bir maliyeti yoktur.
- ✓ Bebek için alerjik özellik göstermez
- ✓ İnsektisit ve ilaç kalıntıları daha azdır

6

Some constituents of human colostrum, transitional, and mature milk and of cow's milk:
(average values per 100 millilitres whole milk)

	colostrum (1-5 days)	transitional (6-14 days)	mature (after 14 days)	cow's milk
energy, kcal*	58	74	71	69
total solids, g	12.8	13.6	12.4	12.7
fat, g	2.9 ↓	3.6	3.8	3.7
lactose, g	5.3 ↓	6.6	7.0	4.8
protein, g	2.7 ↑	1.6	1.2	3.3
casein, g	1.2	0.7	0.4	2.8
ash, g	0.33	0.24	0.21	0.72

ANNE SÜTÜNÜN BİLEŞİMİ

	Anne Sütü (dL)	İnek Sütü (dL)
ENERJİ	67-69	60-66
SU	87,6	87,3
PROTEİN	0.89-1.2	2.5-3.3
Kazein	40 ↓	85 ↑
Whey (laktoalbumin, laktoglobulin, laktoferrin)	60 ↑	15 ↓

ANNE SÜTÜNÜN BİLEŞİMİ

	Anne Sütü (dL)	İnek Sütü (dL)
LAKTOZ	7.0-7.2	4.8
% protein	7	20
% CHO	42	30
% yağ	51	50
KÜL	0.2	0.7
Börek Solüt Yüğü	75-80	220

ANNE SÜTÜNÜN BİLEŞİMİ

Mineraller	Anne Sütü (dL)	İnek Sütü (dL)
Ca	33	110-130
Mg	3-4	9-14
P	15	90-100
S	14	30
Fe	0.07-0.15	0.1
Cu	0.04	0.01-0.03
Zn	0.28	0.2-0.6
Se	14	0.5-5
Na	14	35-90
K	58	110-170

K ve D vitaminleri dışında kalan diğer vitamin ve minerallerin miktarları yeterli veya biyoyararlılıkları yüksek

Sağlık Bakanlığı önerisi

Her yenidoğan bebeğe
1 mg IM K vitamini

İlk yıl içinde günde 400 IU
D vitamini

Emzirme Sırasındaki Değişim

	Başında	Sonunda
Su	↑	↓
Laktoz	↑	↓
Protein	↓	↑
Yağ	↓	↑

Anne sütünün bileşimi;

- Emzirme zamanına,
- Bir memeden diğerine,
- Bebeğin doğum ağırlığına/erken doğum olup olmamasına göre değişir.

13

Emzirme pozisyonları

- Hem bebeğin hem de annenin konforu önemli

14

- Buzluktan veya derin dondurucudan çıkarılan süt önce buzdolabının içinde çözündürülmelidir.
- Buzdolabından çıkarılan süt, biberona boşaltıldıktan sonra sıcak su dolu olan bir kaba, içinde süt bulunan biberon konularak iltma yapılır. (benmari yöntemi).
- Cezve veya mikrodalga ile anne sütü ısıtılmamalıdır.

Anne sütü direkt ateş üstünde ısıtılmaz!

15

Ek besinlere zamanında başlamak önemlidir!

Ek Besinlere Erken Başlanması

- ✓ Anne sütünün azalmasına neden olur.
- ✓ Anne sütünün hastalıkları önleyici faktörlerden daha az yararlanmasına neden olur.
- ✓ Ek besinlerin erken verilmesi ve olumsuz çevre koşulları ishal başta olmak üzere çeşitli hastalık etkenlerinin yeni doğanın vücuduna girmesini kolaylaştırır.

16

Ek Besinlere Geç Başlanması

- Yetersiz beslenme sonucu büyüme ve gelişim geriliği
- Anemi (Kansızlık)
- Yetersiz lif (posa) tüketimi sonucu kabızlık
- Çiğneme ve yutmayı öğrenmede problemler
- Besinlere alışma güçlüğü

17

DİKKAT

- Kontaminasyon riskinden dolayı, ek besinlere başlarken dikkatli olunmalıdır.
- Hem hazırlayan kişinin hem besinlerin hem de mutfak malzemesinin temizliği önemlidir.
- Ek besinlerin enerji içeriği düşüktür.

18

Anne Sütü Alan Çocuklarda Ek Gıdalara Geçiş

İlk 6 ay sadece anne sütü

6. ayı dolunca (ilk başlanacak ek gıda yoğurttur)

- Anne sütü
- Yoğurt
- Meyve suyu ⇒ taze sıkılmış!!!
- Sebze suyu
- Yumurta sarısı (1/8 oranında) ⇒ yavaş yavaş artırılmalı!!
- Pekmez

19

Anne Sütü Alamayan Bebeklerde Beslenme

- İlk 6 ayda anne sütü almayan bebeklerin beslenmesinde ilk tercih, *mamaların* verilmesidir.
- Mama ile beslenme en az 6 ay, mümkünse 1 yaşına kadar sürdürülmelidir.

Mama Hazırlarken Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- Mama kutuları açıldıktan sonra, ağzı kapalı olarak serin ve kuru bir yerde saklanmalıdır.
- Çocukların ayına ve ağırlıklarına göre kutu üzerindeki tarifeye göre hazırlanmalıdır.
- Tarifede belirtilen miktarda su eklenmelidir.
- Eklenen su önceden kaynatılmış, ılıtılmış olmalıdır.
- **Mama ateşte pişirilmemelidir.**

BAL

- Clostridium botulinum sporlarını içerebilmesi nedeni ile botulizm riski taşır.
- Süt çocuklarının mide asidi düzeyi düşük olduğundan bu sporları öldüremez, bu nedenle bir yaşından küçük çocuklara bal önerilmez.

22

BAKLA

- Toksinli baklanın neden olduğu zehirlenme anemi, hemoglobini ve yüksek ateşle karakterizedir.
- Toksinli bakla yenildikten 24-48 saat sonra etkisi görülür.
- Zehirlenme taze çiğ baklanın yenmesi ile olur.
- Bakla pişirildiği zaman toksinin etkisi kalmaz.
- *Favizme neden olabileceği düşünüldüğünden süt çocukluğu döneminde bakla önerilmez.*

23